Het Angelus

Nieuwsbrief 42

Jaargang 14 ◆ juni 2022

Cultureel Erfgoed
Annuntiaten Heverlee

1. De dynamiek van erfgoed : 'vroeger' bestaat niet

We nemen je in dit nummer mee voor een "tour d'horizon" langs boeiend erfgoednieuws. Even filosofisch. In het eerste beleidsplan van CEAH omschreven we erfgoed tien jaar geleden bevlogen als "een tovertuin": "Elke generatie geeft er betekenis aan en maakt haar eigen erfgoedcirkel rond. Ze verdraait de lens en er ontstaat een nieuw symmetrisch lijnenspel en andere kleurenschakeringen zoals in een caleidoscoop".

Volgens bestsellerauteur Ilja Leonard Pfeijffer in een tekst in opdracht van *Canon Cultuurcel* ('De worsteling met de gevoelens en gedachten van onze voorouders', *De Standaard,* 11.03.2021) is het een taak die van levensbelang is voor de toekomst van de samenleving. Ze is nooit af en nooit volledig volbracht. Hij noemt het overigens een misverstand dat "erfgoed en cultuur een onbeweeglijk en onveranderlijk pantheon vormen". Ze zijn veranderlijk of ze fossiliseren. Naar vroeger kijkt elke generatie en elke persoon met een nieuwe bril. Dit is de rode draad in deze nieuwsbrief.

Geen betere omgeving om de dialoog met het verleden aan te gaan dan de klas. Ze is vandaag meer dan ooit tevoren divers samengesteld. Samen leren staat er centraal en dat kennisproces is in se toekomstgericht. Zijn leren en kennisopbouw in essentie niet een soort van in dialoog gaan met het opgebouwde arsenaal aan kennis en verhalen uit het verleden?

Leerkrachten en leerlingen staan voor de belangrijke culturele uitdaging om voort te bouwen op het collectieve geheugen van de vorige generaties. In vele scholen leverden ze tijdens de voorbije weken het bewijs dat ze die maatschappelijke rol graag en goed opnemen. Faro ondersteunde over heel Vlaanderen activiteiten die de toenadering tussen onderwijs en erfgoed bevorderden.

In CEAH werd aan die toenadering een internationale draai gegeven. In het kader van het Erasmus+ project *Identity and Innovation* vond in het Heilig Hartinstituut een ronde tafel van experten plaats en doorliepen de leerlingen van het derde jaar Moderne Talen onder leiding van leerkracht Els Claeys een creatief traject met schoolerfgoed. In de PDC-school in Veltem-Beisem kwam het erfgoedproject *Klooster wordt schoo*l in het kader van de herbestemming van het klooster tot middenschool op kruissnelheid. Leerkracht Johan De Donder stelde naar

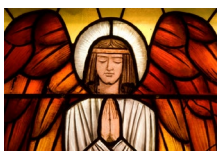

aanleiding van de viering 80 jaar MABO de geschiedenis van zijn school te boek. In de Sint-Norbertusschool in Heverlee broeden leerkrachten intussen, geïnspireerd door het voorbeeld in andere scholen, op een 'voetschrapersproject'. Leerkracht Trui Kerkhove testte aan het einde van dit schooljaar een zelf ontwikkelde participatieve spelvorm met schoolerfgoed uit. Ze wil er volgend schooljaar met leerlingen van het zesde jaar secundair mee aan de slag gaan.

Intussen liepen de samenwerkingen met ander Leuvense professionele erfgoedpartners. Stukken uit de collectie werden ontleend voor exposities in PARCUM, KADOC en in het Historisch Stadhuis. We gaan er verder in dit nummer dieper op in. In het Heilig Hartinstituut zelf waren de collega's van CAG te gast voor de expositie en workshops rond 'De moestuin'. Voor CEAH was dit de gelegenheid om een inkijk te geven in de eigen geschiedenis van de land- en tuinbouwschool, rondleidingen te voorzien en workshops voor kinderen aan te bieden. De scouts van Akabe maakten intussen de site onveilig met een erfgoedspel. Een zoekopdracht in het erfgoedlokaal, een behendigheidstest in de hal en het erkennen van kinderliedjes op het orgel in de Boodschapkapel leverden puzzelstukken van een kaart. Die hadden ze nodig om de weg over het domein naar hun scoutslokaal terug te vinden.

2. I²: schoolerfgoed gaat internationaal

Wat is I²?

- KA-2 Erasmus+ project – 'Coöperation for Innovation and the Exchange of good practices' – extra call 2020 (Creativity)
- Loopt van 01.03.2021 tot 31.12.2022
- Zet uitwisselingen op rond onderwijserfgoed tussen erfgoedexperten en leerlingen
- Crossectoraal: onderwijs en de erfgoedsector
- Partners uit UK, EU, B, IT: Harlaxton College ; Photoconsortium ; European Historic Houses ; Cultureel Erfgoed Annuntiaten Heverlee; Heilig Hartinstituut Heverlee ; Onderwijsmuseum universiteit Macerata.

Het project I² speelt zich af in een uitdagende onderwijs- en erfgoedcontext. De aan de gang zijnde innovaties in het leerplichtonderwijs hebben impact op de onderwijsorganisatie, de leerinhouden, leerstijlen en –methodes, de tools, het profiel en de positie van de leraar, profiel en traject van de leerling. Tegelijk wordt steeds nadrukkelijker gewezen naar cultuur en erfgoed als belangrijke katalysatoren bij de hertekening van de Europese samenleving. European Heritage Alliance Manifesto Day, 2020.

De afkorting I² staat voor *Identity & Innovation*. 1+1 is meer dan twee, vandaar het kwadraatteken. Het uitganspunt is dat identiteit en innovatie geen elkaar tegenwerkende maar versterkende factoren zijn. Het project zet een participatief traject op met verschillende actoren uit de sector onderwijs en erfgoed. Het doel bestaat erin een geïntegreerde visie te ontwikkelen voor een toekomstgerichte innovatie in het Europese onderwijs. In welke mate

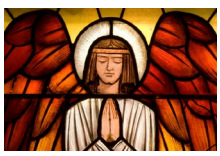

kan het creatief en participatief inzetten van schoolerfgoed de leeromgeving sterker en persoonlijker maken en de veranderingsprocessen duurzamer. Het project wordt ontwikkeld tegen de achtergrond van twee belangrijke uitdagingen: creatieve en innovatieve praktijken en leeromgevingen ontwikkelen voor scholen en het pedagogische en maatschappelijk potentieel van erfgoed valoriseren. De partners verzamelen *good practices* en ontwikkelen in het kader van de leerlingenuitwisselingen nieuwe toepassingen.

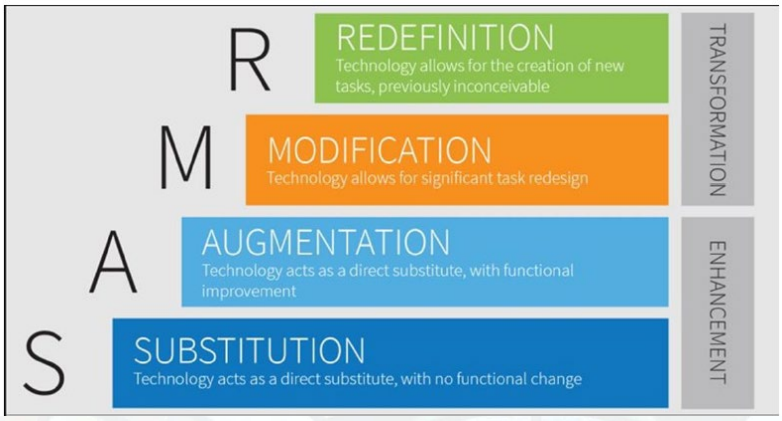

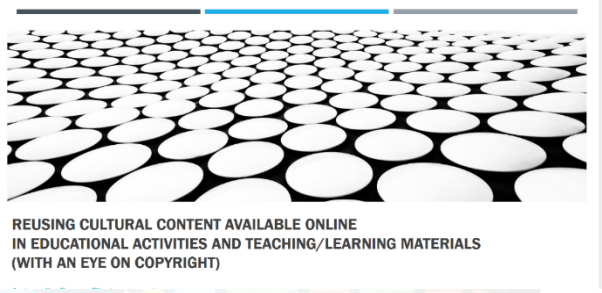

Leerlinge Emma ontwikkelde olv leerkracht Annick Van den Eynde een zoektocht op de site. Wil je ze leren kennen of uitproberen? Download de App Actionbound.com en scan de QR-code.

Het werd een intensieve week vol werkvergaderingen en interessante bezoeken in situ. En ja, we zijn Corona in zekere zin dank verschuldigd: dankzij 'onze vergaderuil konden we de experten die niet live aanwezig waren, de werkvergaderingen en expert talks online laten volgen.

Carolina Egusquiza kwam het erfgoedproject 'Cherished' voorstellen. Een discussie vond plaats rond het opzetten van grootschalige projecten: de troeven, de noden en netwerken die daarbij in beeld moeten komen. Ook het thema van hergebruik van digitaal erfgoed voor educatieve doeleinden, de rechten-, metadataproblematiek die zich daarbij stelt, de wederzijdse bevruchting van erfgoededucatie in het onderwijs en in de vrije tijd kwamen aan bod.

Hildegarde Van Genechten van Faro lichtte de wijzigende visies en benaderingen met betrekking tot erfgoed en onderwijs toe en ging in op de ondersteunende rol van Faro dienaangaande. Een rondleiding op de site kon natuurlijk niet ontbreken. De experts maakten kennis met de erfgoedcollectie en kregen een toelichting over voorbije en lopende projecten. Geïnteresseerden probeerden de interactieve erfgoedzoektocht in de app Actionbound uit.

Een bezoek aan het reconversieproject in Veltem stond op het programma. De bouw van de middenschool op de kloostersite is een initiatief van KSLeuven. Het masterplan en de herbestemming vormden de aanleiding voor een onroerend erfgoedproject met de leerlingen van het zesde leerjaar van de Pastoor De Clerck basisschool. Vier studenten werkten er op initiatief van CEAH en olv Leen Alaerts (UCLL) rond de site en haar erfgoed. De leerlingen verkenden de gebouwen en het leven van de zusters via een digitaal escaperoom en een ganzenbordspel, ze bedachten vragen en interviewden een zuster in de spreekkamer. Ze waren aanklager, jury of beklaagde in een rechtszaak over de plunderingen van het schoolgebouw tijdens de Franse Revolutie. De kapel van het klooster fungeerde als rechtszaal. Het project wordt gesteund door de provincie Vlaams-Brabant.

Een rondleiding in het historische gedeelte van de stad Leuven, dat 'onderwijs' ademt, kon natuurlijk niet ontbreken tijdens de week. Hier was Trui Kerkhove onze gewaardeerde gids. In de stedelijke bibliotheek Tweebronnen werd ons gezelschap verwelkomd door verantwoordelijke communicatie Ann Vandenbergh. Ze leidde ons rond in het met zorg voor het erfgoedkarakter gerenoveerde Van de Velde gebouw. Tweebronnen is het culturele hart van de stad Leuven en een site vol verhalen. De schoolgeschiedenis van het gebouw wordt recent van onder het stof gehaald met de hulp van oud-leerlingen. De discrete voorgevel aan de Diestsestraat herinnert aan de start eind jaren 1930 als Technische school Leuven.

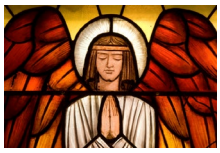

Wie nog meer wilde vernemen over het project I² en over de verdere plannen was welkom in het Internationaal praatcafé van het Heilig Hartinstituut op 20 mei. Journalist Evert Wouters van *Het Laatste Nieuws* bracht verslag uit over het project en toonmoment met de leerlingen.

HLN NIEUWS SPORT SHOWBIZZ NINA IN DE BUURT VIDEO PUZZEL

Leerlingen gaan creatief om met schoolse geschiedenis tijdens Erfgoedweek

LEUVEN In het kader van het Erasmus+-project, een EU-programma voor onderwijs, opleiding, jeugd en sport in Europa, werkt het Heilig Hartinstituut Heverlee nauw samen met de universiteit van Macerata in Italië, de Europese netwerkorganisaties European Historic Houses en Photoconsortium, en het Harlaxton College in het Verenigd Koninkrijk. Vrijdag rondden de leerlingen de internationale uitwisseling 'Identiteit en Innovatie' af met een toonmoment.

Evert Wouters 03-05-22, 15:35

0 REACTIES

Dat toonmoment viel samen met de Erfgoedweek. De leerlingen van het derde jaar Moderne Talen gingen op een creatieve manier om met het schoolse erfgoed, en maakten lino's van architectuurelementen, blauwdrukken en fotocollages. Oude kookboeken werden vanonder het stof gehaald zodat de leerlingen ermee aan de slag konden. Het bewijs van de geslaagde combinatie onderwijs-erfgoed. Nog op het programma dit jaar staan uitwisselingen met Pisa en Harlaxton. "Onze ambitie is om via internationale expertise-uitwisseling en praktijklabo's in de klas van HHH de leerrijkste erfgoedsite van Vlaanderen te maken," aldus initiatiefnemers Ria Christens en Heleen Van den Haute, respectievelijk van Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee en het International Office.

3. Weer moestuinwijzer met expo en workshops

Het Centrum voor Agrarische Geschiedenis (CAG) en CEAH verwelkomden de bezoekers voor Erfgoeddag op **zondag 24 april** doorlopend in het Heilig Hartinstituut voor de expo 'De Moestuin/de landbouwschool'. Hoe en waarom mensen al generaties lang werken in de moestuin kwam je te weten in een expo. Het erfgoed van de moestuin is rijk en divers. In de expo liet CAG de bezoekers kennismaken met een relevante selectie van objecten en werktuigen, documenten en papieren erfgoed, tradities, gebruiken en vakmanschap.

Dat de moestuin over de generaties heen boeit, was wel duidelijk die zondag. Kinderen kwamen met hun grootouders 'oude werktuigen' en 'vergeten groenten' ontdekken en onderwierpen de imker aan een spervuur van vragen. De leerlingen moest je tijdens de klasbezoeken niet overtuigen: zelf gekweekte groenten, honing, maar ook kaas zijn lekkerder en gezonder. Ze waren erg verbaasd dat er op de school ooit nog werd aangeleerd hoe je zelf 'Camembert' kan maken. Kan je dit vandaag nog altijd leren? Want dat willen ze eigenlijk wel. Een generatie moestuin- en keukenfanaten komt er aan!

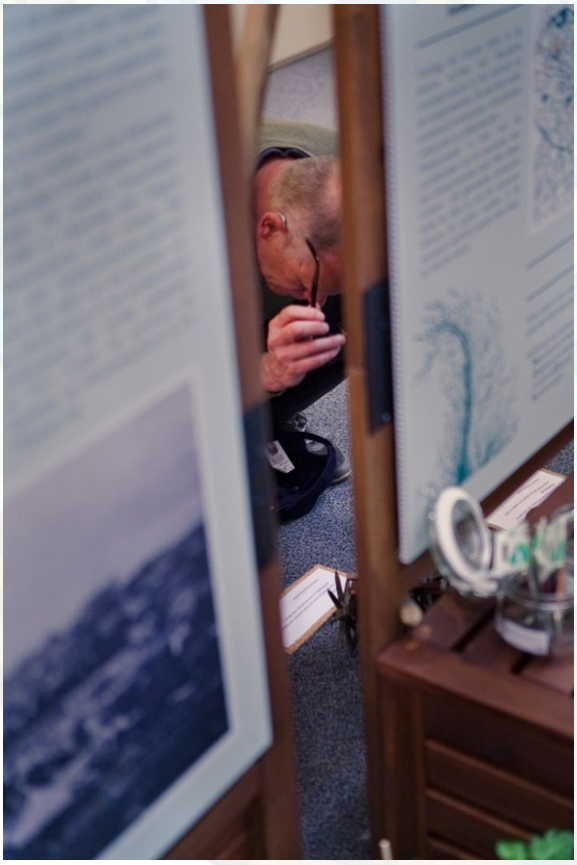

Eenvoudig beginnen, dat is de kunst van de moestuin. Dat was ook het motto van de workshop: je hebt niet meer nodig dan eierkartons, potgrond en zaadjes om kleine kwekerijtjes van pompoen, paprika, of zonnebloemen op te starten. De tips hoe je plant en je kwekerijtje verzorgt, zijn eenvoudig maar belangrijk. Als je ze volgt, leveren je zaaiacties gegarandeerd en snel succes op. En de zaadbakjes kunnen na enige tijd gewoon de grond in. Bij de imker maakte je een bijenraam. Je leverde zoals bijen dat doen jouw bijdrage aan een gezamenlijk doel: het uitzetten van een bijenkast en het voortbestaan van de bijenpopulatie.

In de **expo** kwam het eigen groene school- en buurtverhaal aan bod. Buurtbewoners en zusters waren verbaasd door de foto's van het groene Heverlee, ooit de groentemarkt van Leuven. In de vruchtbare vallei van de Buekenbeek in Heverlee verdienden zeer veel mensen hun brood in de arbeidsintensieve tuinbouw. Op de foto's zie je mannen, vrouwen en kinderen aan het werk bij het wieden in de slavelden of het oogsten van bloemkolen. Het 'tuinpad van weleer'

week voor bebouwing en vele boeren verlieten de stiel voor de pendelarbeid. Het is ook een vergeten verhaal dat het Heilig Hartinstituut in de aanvang een landbouwschool had die samenwerkte met de Leuvense landbouwfaculteit. Er was een boerderij uitgerust met de nieuwste wetenschappelijke snufjes maar ook een bakkerij, een slachterij en beenhouwerij die in al het voedsel voorzagen wat op de reftertafels kwam. Noem het een eigentijdse variant van de autarkische abdij.

In een **workshop op maat van kinderen** gingen de kinderen op Erfgoeddag en in de week daaropvolgend aan de slag. De leerlingen van het eerste leerjaar brachten met hun juf of meester een bezoek aan de tentoonstelling. Ze namen aansluitend deel aan de moestuinworkshop in de mooie binnentuin van het klooster. We zaaiden pompoenpitten, Oost-Indische kers, vergeet-mij-nietjes, tuinkers en zonnebloemen. Veel enthousiasme bij de kinderen, voor velen was dit een eerste keer met de vingers in de aarde. Aan het einde mogen ze eens proeven van de heerlijke pompoenconfituur van Magda. Meer is er niet nodig om de moestuinmicrobe door te geven. En dan trots met de armen vol vers gezaaide plantjes naar huis om hun microkwekerij een warm plaatsje te geven, en met de juiste zorg van water en liefde te laten uitgroeien tot hun eigen plantjes. En wie weet, ook, volgend jaar een lekkere boterham met pompoenconfituur. Intussen leverde de expo enkele boeiende getuigenissen op uit het moestuinverleden van de school.

1911

Rozalie Dirix-Vanzeir (1895-1982), grootmoeder van zuster Ria Brusten, woonde in Paal-Tervant (Limburg). Ze volgde een cursus in de vrije huishoudelijke landbouw- en melkerijschool van Tessenderlo. Daar konden meisjes vanaf 15 jaar terecht. Volgens Rozalie was dit 'om een goede boerin' te worden. De cursus duurde van begin oktober tot eind mei. De meisjes waren intern.*
Tijdens hun opleiding bezochten ze de modelhove in Heverlee. Dat moet in 1911 geweest zijn.
Toen Rozalie in 1981 haar oudste kleindochter en petekind kwam bezoeken, wist ze nog waar de eerste landbouwschool gestaan had en herkende ze er iets van!
**info uit het boek* 'Tessenderlo, tussen Vroeger en Nu' *van Jos Van Thienen (1997).*

1941

Maria 'Mit' De Meyer (°1921) werd geboren in Betekom maar woonde met haar ouders in Werchter. Vanaf 1937 verbleef ze als interne in het Heilig Hartinstituut. 'Ik studeerde er landbouw en huishoudkunde. Ge waart veel buiten in *den hof.* Daar kweekten we de groenten die we later gebruikten om te koken".

Bij de opruim van haar huis stootte Maria met haar dochter op schriftjes en handboeken die ze meer dan 80 jaar bewaarde. Ze kwam ze eigenhandig aan het archief bezorgen en straalde trots. Leerlingen kijken stomverbaasd naar het keurige handschrift en de tekeningen van het ideale kippenhok.

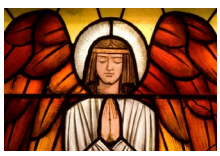

Cultureel Erfgoed Annuntiaten Heverlee
15 november 2021 ·

De oudste tot dusver bekende oud-leerlinge van het Heilig Hartinstituut heet Maria De Meyer ! In december 2021 wordt Maria 100. Vandaag stapte ze met haar dochter Lea Goris gezwind op het archief af om er haar zorgvuldig bewaarde handboeken en schriften te schenken. Het werd een verrassend snelle en scherpe *trip down memory lane*. Maria werpt een blik in het archiefdepot, toont haar prachtige handschrift en tekeningen uit de lessen voedingsleer en duidt aan waar ze staat op de foto van 1937. Centraal op de eerste rij tussen haar klasgenoten van de landbouwschool, die ze stuk voor stuk bij naam noemt.

4. Schooltoneel: het doek is nog niet gevallen

Naar aanleiding van Erfgoeddag 2022 en een project over schooltoneel van KADOC en Cemper deden we in de vorige Angelus nieuwsbrief een oproep naar herinneringen. We kregen enkele fijne reacties waarvan we er twee graag delen. CEAH bergt een indrukwekkende en veelsoortige toneelcollectie. Het archief bewaart programma's en affiches, maar ook rolverdelingen en regieaanwijzingen. Opmerkelijk is de selectie die CEAH bewaarde van de omvangrijke collectie toneelkostuums die zich doorheen de jaren vormde in de rekwisietenkelder onder het podium van de feestzaal van het Heilig Hartinstituut. Voor de gelegenheid werden de stukken in orde gezet, gefotografeerd en beschreven door onze vrijwilligers Reinhilde en Magda en gefotografeerd door Danny.

Opvallend is ook de collectie van een vierhonderd tal uitgegeven Nederlandstalige en Franstalige schooltoneelstukken. Ze wordt bewaard in de erfgoedbibliotheek. Vaak gaat het om heel simpel eenakters met een korte, makkelijke tekst die met enkele acteurs en een minimum aan rekwisieten kunnen worden gespeeld. De toon is ofwel grappig ofwel ernstig, maar vrijwel altijd belerend. Het oudst bewaarde toneelstukje werd uitgegeven in 1838. Sommige bevatten annotaties met rolverdelingen en regieaanwijzingen. De collectie komt onder andere uit de voormalige vrije basisschool aan de Schapenstraat (nu is daar de school voor Buitengewoon Onderwijs Windekind gevestigd).

De veronderstelling dat in voormalige meisjesscholen weinig toneeltraditie zou bestaan, klopt niet. Mooi gelay-oute programma's en uitnodigingen van voorstellingen in tientallen scholen worden in de CEAH-collectie bewaard. Waarom is dit aspect van het schoolleven er misschien meer ondergesneeuwd? Het zou kunnen dat de scholen er minder mee uitpakten en dat ook de actrices van toen er met meer bescheidenheid en relativering op terugblikken. Het was maar schooltoneel.

De traditie is niet dood. Musicals in het basisonderwijs, originele en co-creatieve scripts, totaalspektakels, maatschappijkritisch toneel, … de focus verlegde zich maar het schooltoneel doorstond de tijd en vond zichzelf herhaaldelijk opnieuw uit. Een constante, als ze er voor gaan, is geen enkele moeite teveel en geven leerkrachten en leerlingen zich volledig.

Guy Lernout, oud-directeur van het Heilig Hart & College Halle, kwam op bezoek in CEAH en vertelde over de jarenlange toneeltraditie van de humaniora afdeling. Hij herinnerde zich levendig de opgevoerde toneelstukken in de jaren 1970 en 1980: *Fielt*, een toneelspel van Paul Vanbossuyt naar *Van den Vos Reynaerde*, en *Jonkvrouw Edelwater* met dezelfde Paul Vanbossuyt in regie, of *Koning van Katoren* enz. Naar aanleiding van de opendeurdag van 1990 werd een andere formule geprobeerd: de 'Hartige Happening'. Aanvankelijk deed de turnzaal van de

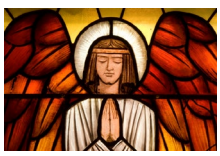

school nog dienst als bühne om het spektakel dan te verhuizen naar het cultureel centrum 't Vondel.

Ook Lieve Ooms en haar oud-klasgenoten van het Heilig Hartinstituut in Heverlee haalden toneelherinneringen op en deelden ze met het archief. Herinner je de affiche van De *Chinese muur* in de vorige nieuwsbrief. Om en bij de 100 laatstejaars namen in 1983 deel aan deze productie. Het script werd herwerkt tot een totaalspektakel. Anne Ronsmans, Kathleen Geens (dochter van Minister Geens), Kathleen Dottermans (zus van Els), Kaat Dreesen, Sara Schoenaerts (dochter van Julien) en An Bossier(s) vertolkten de rollen. Vele anderen knutselden mee aan de decors of naaiden de kostuums. Acteur Julien Schoenaerts (1925 – 2006) was een opgemerkte gast op de première en was (natuurlijk) vol lof over de acteerprestaties.

Vlnr Kathleen Dottermans, Anne Ronsmans, Sara Schoenaerts en (staande) Kathleen Geens in *De Chinese muur.*

De mama van Lieve Ooms, Hilda Theuwissen en ondertussen 84 jaar, herinnert zich overigens ook het schooltoneel waarin zij als leerlinge in 1956 meespeelde. Het toneelstuk *Onze-Lieve-Vrouw in de doornkens* van Henri Ghéon was al in 1924 naar het Nederlands vertaald door Felix Timmermans en was voor de gelegenheid bewerkt door toenmalig godsdienstleraar Frans Eykans.

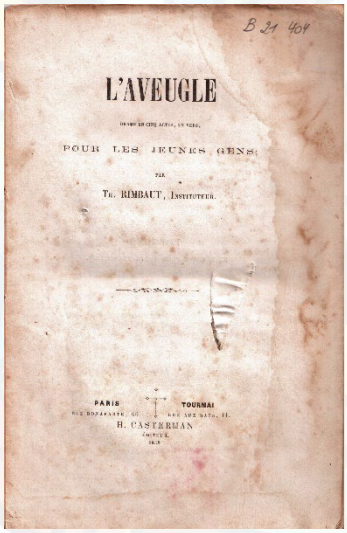

De KADOC-tentoonstelling 'Op de planken' verkent aan de hand van historisch erfgoed en herinneringen de schooltoneelwereld en loopt nog tot 14 augustus in KADOC-KU Leuven.

Alle praktische info >>

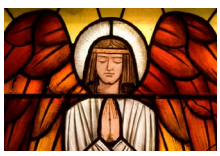

Van 'Antigone' tot 'Botjes zonder benen'

SNEEUWWITTEKEN

JULI 1947
ANTIGONE
VERTALING: *L.A.J. Burgersdijk*
ZAAL: *Patria*

JULI 1948
SNEEUWWITTEKEN
AUTEUR: *C. Lindemans*
MUZIEK: *Herman Meulemans*
ZAAL: *Patria*

JULI 1949
DE DOCHTER VAN ROELANT
BEWERKING: *J.A.Alberdingk-Thym*
ZAAL: *Patria*

JULI 1951
SINT-LUTGARDIS
ZAAL: *Patria*

JULI 1955
EEN PRET VAN PLANTERS
ZAAL: *Patria*

JUNI 1956
ANTIGONE
KOOR: *Mario van Overeemkring.*
REGIE: *Clemy Van Outryve*
KOORDIRIGENT: *Viktor De Saedeleer*
KOREOGRAFIE: *Frances Pionny*
ZAAL: *Patria*

MEI 1964
DRIEKONINGENAVOND
REGIE: *Senne Rouffaer*
KOOR EN MUZIEK: *Chris Dubois*
KOSTUUMS: *Flor Vanhaelen en Lea Deleux*
ZAAL: *Patria*

MEI 1965
KABOUTERS IN DE STAD
AUTEUR: *Lode Cantens*
REGIE: *Johan Boonen*
MUZIEK EN KOOR: *Oswald Fieuws en het Nausikaäkoor*
Het stuk werd op 4 juni opgevoerd in Heverlee.
ZAAL: *Patria*

APRIL 1966
MUNDO NOVO
AUTEUR: *Johan Boonen*
REGIE: *Johan Boonen*
DECOR: *Flor Vanhaelen*
MUZIEK: *Oswald Fieuws*
KOSTUUMS: *Lea Deleux en Guido Verhaeghe*
ZAAL: *Paleis voor Schone Kunsten*

MEI 1967
AMAL EN DE BRIEF VAN DE KONING
VERTALING: *Johan Boonen*
REGIE: *Johan Boonen en Leo Verhoeven*
MUZIEK EN KOOR: *Oswald Fieuws en Nausikaäkoor*
ZAAL: *Patria*

APRIL 1970
DE HONDERDSTE NACHT & DE FLUWELEN TROM
REGIE: *Johan Boonen en Leo Verhoeven*
DECOR: *Flor Vanhaelen*
MUZIEK EN KOOR: *Oswald Fieuws en Nausikaäkoor*
MET: *Tessy Moerenhout*
ZAAL: *Patria*

MAART 1972
OMTRENT PG
BEWERKING: *Johan Boonen*
REGIE: *Johan Boonen en Leo Verhoeven*
MUZIEK EN KOOR: *Oswald Fieuws en Nausikaäkoor*
ZAAL: *Beursschouwburg*

MEI 1976
DE VOGELS
NAAR ARISTOFANES
REGIE: *Leo Verhoeven*
MUZIEK EN KOOR: *Oswald Fiews en Nausikaäkoor*
ZAAL: *Beursschouwburg*

MAART 1981
HALEWYN
REGIE: *Johan Boonen, Leo Verhoeven en Flor Vanhaelen*
MUZIEK: *Lou Van Cleyenenbreugel en Nausikaäkoor*
ZAAL: *De Markten*

MAART 1987
EN WAT ZEG VAN JE VAN DIDO?
NAAR VERGILIUS
BEWERKING: *Leo Verhoeven*
REGIE: *Leo Verhoeven, Johan Boonen en Margeen Elskens*
ZAAL: *De Markten*

APRIL 1990
BITTER ZIJN DE TRANEN VAN HET PAARD
TEKST: *Leo Verhoeven*
REGIE: *Leo Verhoeven en Margeen Elskens*
MUZIEK: *Anne Puttaert en Joep Gorinsek*
ZAAL: *De Markten*

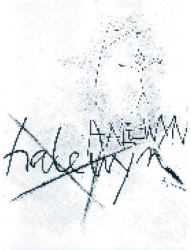

HALEWYN

DE VOGELS

MAART 1992
ARTHUR GWYDION MIJN BROER
TEKST: *Leo Verhoeven*
REGIE: *Leo Verhoeven en Margeen Elskens*
ZAAL: *Centrum voor Amateurkunsten*

APRIL 1994
MAAN DER MANEN UIT MIJN DROOM
BEWERKING UIT VERHALEN UIT DUIZEND EN EEN NACHT
REGIE: *Leo Verhoeven en Margeen Elskens*
MUZIEK: *Anne Puttaert en Joep Gorinsek*
ZAAL: *Centrum voor Amateurkunsten*

MEI 1995
KIJK EENS NAAR ZARA
EEN GEZONGEN RITUEEL.
REGIE: *Philippe Jacobs, Joep Gorinsek en Koenraad Hinnenkint*
DIRIGENTE: *Anne Puttaert*
ZAAL: *Centrum voor Amateurkunsten*

MEI 1996
CINQUE DI CENTO
VIJF VERHALEN UIT DE DECAMERONE
REGIE: *Leo Verhoeven en Margeen Elskens*
MUZIEK: *Anne Puttaert*
ZAAL: *Centrum voor Amateurkunsten*

APRIL 1998
OMTRENT DIDO
LIBRETTO VAN JOEP GORINSEK NAAR EEN GEGEVEN VAN LEO VERHOEVEN
REGIE: *Leo Verhoeven en Margeen Elskens*
MUZIEK: *Michel Goossens*
KOORDIRIGENTE: *Anne Puttaert*
ZAAL: *Centrum voor Amateurkunsten*

APRIL 2000
TRISTAM
REGIE: *Leo Verhoeven en Margeen Elskens*
MUZIEK: *Michel Goossens*
KOOR: *Nausikaäkoor*
ZAAL: *Koninklijke Muntschouwburg*

APRIL 2002
ISMENE
REGIE: *Leo Verhoeven en Margeen Elskens*
ZAAL: *Studio's van Rosas*

APRIL 2004
HET PROCES MEDEA
HERTALING VAN LEO VERHOEVEN
REGIE: *Leo Verhoeven en Margeen Elskens*
MET LISA VAN DER AA EN SAM DE BRUYN
ZAAL: *Studio's van Rosas*

MEI 2006
KASSANDRA
TEKST: *Michaël Braeckman*
REGIE: *Michaël Braeckman en Barbra Van Loock*
ZAAL: *Theater Arte*

APRIL 2008
MIDZOMERNACHTDROOM
TEKST: *Michaël Braeckman*
REGIE: *Michaël Braeckman en Barbra Van Loock*
ZAAL: *Kerk van Onze-Lieve-Vrouw van Goede Bijstand*

APRIL-MEI 2010
BACCHANTEN
TEKST: *Euripides*
VERTALING: *Willy Courteaux en Bart Claes*
REGIE: *Michaël Braeckman*
ZAAL: *Bronks*

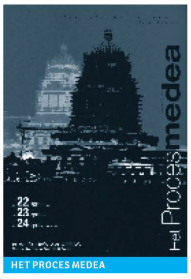

HET PROCES MEDEA

BACCHANTEN

NOVEMBER 2011
BOTJES ZONDER BENEN
REGIE: *Michaël Vandewalle, Barbara Claes, Stefanie Claes*
ZAAL: *Campus Nieuwland*

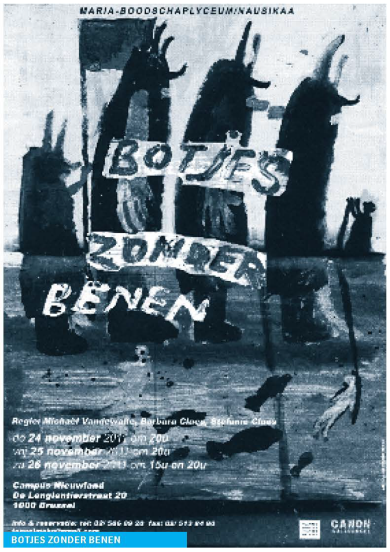

BOTJES ZONDER BENEN

Mabo, het Maria Boodschaplycum in hartje Brussel heeft een stevige toneeltraditie die teruggaat tot de allereerste beginjaren van de school. Johan De Donder reconstrueerde voor De Moutdruppel *het overzicht van de opvoeringen. Sedert 2010 gaan die in De Bronks door. (De moutdruppel: een krant van het Maria-Boodschaplycum naar aanleiding van de 70e verjaardag 1941-2011,* 22.03.2012*).*

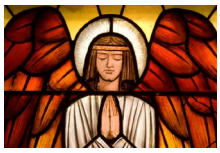

5. Schoolwandplaten : een publiekslieveling?

Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee bezit een uitgebreide collectie schoolwandplaten uit basis-, secundair en hoger onderwijs. Om en bij de 2000 platen werden met zorg beschreven door oud-leerkrachten en vrijwilligers Marie-Josée Smits, Magda Guelinckx en Natalie Kerssebeeck en werden gefotografeerd door Danny Brison. Bij het inventariseren kwamen vele vragen naar boven. Door wie werden de handgemaakte platen getekend bijvoorbeeld en in welke lessen werden ze gebruikt? Waarom overigens werd er niet alleen met in de handel aangekochte platen maar ook met zelf getekend materiaal gewerkt?

Opvallend, sedert een aantal jaren zien we hoe de platen in de klaspraktijk hergebruikt worden. Men leert er met leerlingen opnieuw bewust naar kijken en gesprekken rond gender en inclusie bijvoorbeeld rond te voeren, of hen bewust te maken van de historiciteit van het leren zelf. Sommige wetenschappelijke platen bijvoorbeeld zijn ook nog steeds correct en worden gebruikt als tactiele presentatie naast de digitale. Die klasactiviteiten zijn voor CEAH bijzonder interessant. Wat maakt dat leerlingen die spontaan weinig interesse tonen voor erfgoed er op een bepaald moment door gefascineerd geraken? Is het het erfgoed op zich, de manier waarop het aangereikt wordt, of de wijze waarop ze er participatief en creatief mee aan de slag kunnen?

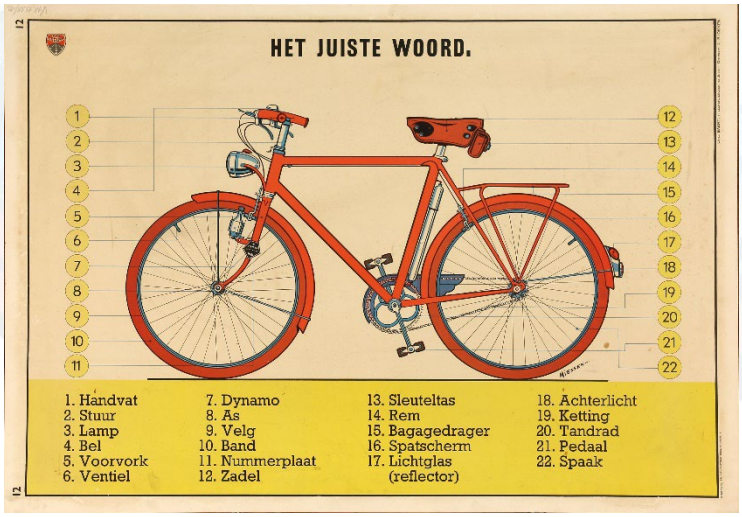

Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee was graag bereid om enkele schoolplaten ter beschikking te stellen voor een presentatie waaraan ook andere erfgoedorganisaties in Leuven, onder de koepel van Erfgoedlabo verenigd, deelnamen. Van het actuele educatieve potentieel van schoolplaten was CEAH zich al wel bewust. Op Erfgoeddag werd eerder gekeken naar hoe het publiek er op reageert. Welke waarden komen bij een eerste vluchtige kennismaking naar boven? Minder de inhoudelijke

misschien dan wel de subjectieve, zoals herkenbaarheid, een gevoel van persoonlijke betrokkenheid en nostalgie, esthetische kenmerken. We kijken uit naar de resultaten van de kleine poll die naar aanleiding van Erfgoeddag werd opgezet. De wandplaat met de schrijfmethode D'haese riep alvast bij de deelnemers de sterkste herinneringen op. Voor meer info zie https://www.erfgoedlabo.be. Een deel van de collectie schoolwandplaten van CEAH is raadpleegbaar op Erfgoedplus via de homepage van onze website.

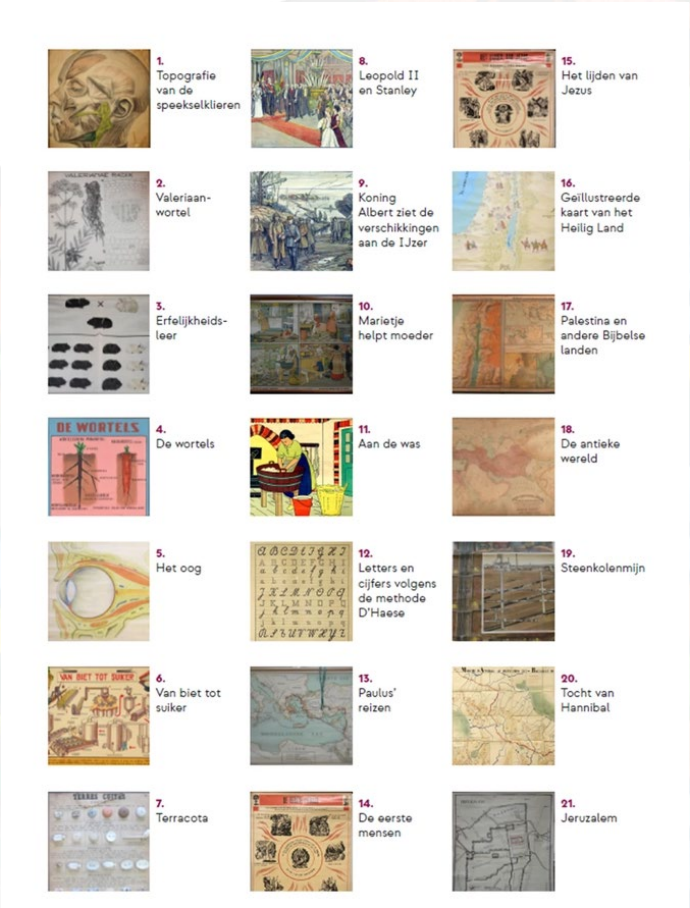

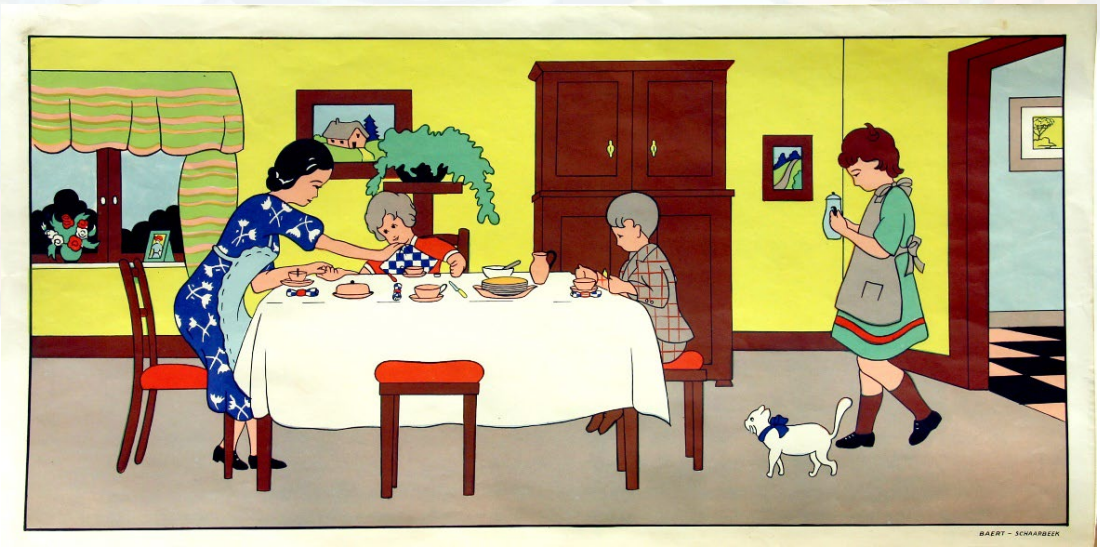

6. *Tien om te zien* : testtraject co-creatief schoolmuseum

Het kloppende hart van ons traject is het archief van Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee, een speeltuin voor mensen die graag op zoek gaan naar het verhaal achter een foto of object. Maar hoe maak je kinderen, jongeren én volwassenen warm voor deze onvermoede schatten? Hoe een prikkelende erfgoedactiviteit voor kinderen en jongeren opzetten? Ondertussen lijkt ook de droom van een schoolmuseum/erfgoeddepot en multifunctionele ruimte op de zolder stap voor stap werkelijkheid te worden. Kunnen leerlingen ook betrokken worden bij deze plannen en hun stempel drukken op de erfgoedpresentatie?

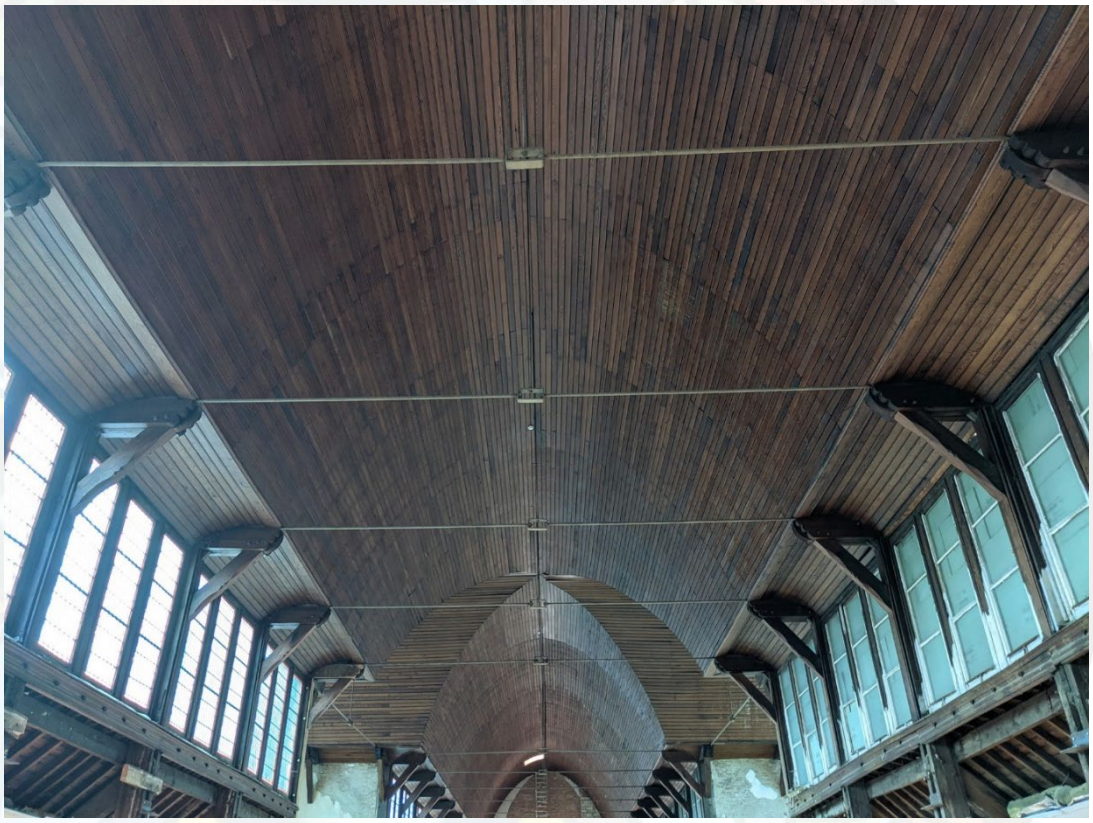

© ESSA – Raf Meert

Geïnspireerd door het Erasmus+ project *Identity and Innovation* en een digitaal participatief traject van museum M, werd een klas uit het zesde jaar humane wetenschappen een bereidwillig proefkonijn.

Tien om te zien is een museumspel met als resultaat het selecteren van tien favoriete erfgoedobjecten die de basis vormen van een tentoonstelling op school. Als groep maakt de klas inhoudelijke keuzes met een grote impact. De expo heeft als rode draad het traject dat werd afgelegd; het geselecteerde erfgoed heeft als belangrijk kenmerk dat het gekozen werd door de leerlingen. Deze sessies staan dan ook in het teken van kiezen. Kiezen voor bepaalde objecten en bijhorende verhalen. Dit is een essentieel onderdeel van het maken van een tentoonstelling en meestal gebeurt dat in het hoofd van één curator of een klein team van medewerkers.

Als opwarmertje verkenden we tijdens de les cultuurwetenschappen de zolder. De leerlingen vergaapten zich aan de enorme ruimte en het prachtige tongewelf waarvan ze het bestaan niet vermoedden. Daarna was het de beurt aan onze archivaris Ria en de vrijwilligers. Zij selecteerden dertig erfgoedobjecten om mee aan de slag te gaan.

Het uitgangspunt? De diversiteit van de collectie tonen en hopen dat de proefkonijnen een beetje verliefd kunnen worden op enkele geselecteerde voorwerpen. Er zitten topstukken bij, maar ook enkele voorwerpen die misschien al lange tijd in een doos rusten. Wat de objecten allemaal gemeenschappelijk hebben, is een boeiend verhaal.

Een spel spelen betekent punten scoren. Per sessie kan een team extra punten verdienen om het gekoesterde erfgoed in de tentoonstelling te houden. Hiervoor moeten de leerlingen wel eerst hun beste beentje voorzetten bij een quiz of puzzel waarbij ze het erfgoed en zijn context beter leren kennen. Elke sessie wordt afgesloten met een stemronde. Voor onze dertig geselecteerde erfgoedobjecten zelf, is het een afvalrace. De voorwerpen die de meeste stemmen veroveren, blijven in het spel. Het doek valt over het erfgoed met de laagste score.

Onder de toppers vinden we de schoolschriftjes van onze oudste ex-leerling Maria De Meyer, *Den Bibel, Gheprint inde vermaerde coopstadt van Antwerpen* en de ontwerpen voor de glasramen van de Boodschapkapel. De lactodensimeter ('Is dat een thermometer voor melk?' 😊) en de boterkarn, getuigen uit ons agrarisch verleden, blijken dan toch weer ver van de leefwereld van de meeste leerlingen te staan, ondanks een instructiefilmpje van onze 'ambassadrice' Magda Guelinckx.

Dit is een interessante denkoefening voor ons allen: hoe en waarom trekt een object de aandacht? Wat leer je uit *samen* kijken naar erfgoed? En waarom spreekt het ene object meer aan dan het andere? Welke zijn de criteria bij het keuzeproces; stemt een team vooral op persoonlijke favorieten of kiest men eerder voor een rode draad of een thema ? En tegelijk kiest men niet alleen: als groep is er de optie om met elkaar in dialoog te gaan over de selectie en elkaars mening te beïnvloeden.

In de laatste sessie, wanneer we tien werken hebben, denken onze erfgoedexperts verder na over het verhaal dat ze willen brengen aan het publiek. Dit brengt ons bij het luik communicatie en publieksbemiddeling. Hoe prikkelen we het publiek om ons museum te komen verkennen? Eens de bezoekers de stap hebben gezet om een kijkje te nemen, hoe hen informeren, inspireren en enthousiasmeren voor onze erfgoedcollectie? Zou het publiek dezelfde keuzes maken?

Het zou interessant zijn mochten verschillende scholen over de landsgrenzen heen een gelijkaardig traject afleggen en hun erfgoed digitaal met elkaar delen. Zo kan erfgoed blijvend inspireren en mensen over generaties en grenzen heen verbinden.

Trui Kerkhove

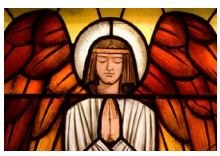

INSTITUUT HEILIG-HART
HEVERLEE

7. Ergens onderweg : "condition humaine" in PARCUM

In het museum PARCUM in Leuven kan je vanaf 6 mei tot 28 augustus de nieuwe tentoonstelling *Ergens onderweg* bezoeken. De tentoonstelling onderzoekt aan de hand van religieus erfgoed en hedendaagse kunst wat mensen drijft om op weg te gaan.

De expo stond oorspronkelijk ingepland voor 2020, maar werd omwille van de coronapandemie opgeschoven naar 2022. Ze is actueler dan ooit en zit met de oorlog in Oekraïne dicht op ons vel. Wereldwijd bekeken sloegen er in het afgelopen jaar meer dan 80 miljoen mensen op de vlucht. De paradox van gehechtheid aan een plek en gedrevenheid om op weg te gaan maakt deel uit van de *condition humaine*.

Mensen zijn constant in beweging. Vaak doelgericht. Weloverwogen of onvermijdelijk gaan ze op pad met een bestemming, doel of droom voor ogen. Ze doen dat al eeuwen, bewogen of gedreven door geloof. Ze gaan op de vlucht voor farao's en koningen, trekken op pelgrimstocht naar bedevaartsoorden of in processies door de straten. Verhalen zoals de tocht van Mozes door de woestijn en de vlucht naar Egypte uit het Oude en het Nieuwe Testament maken via erfgoed deel uit van ons collectief geheugen.

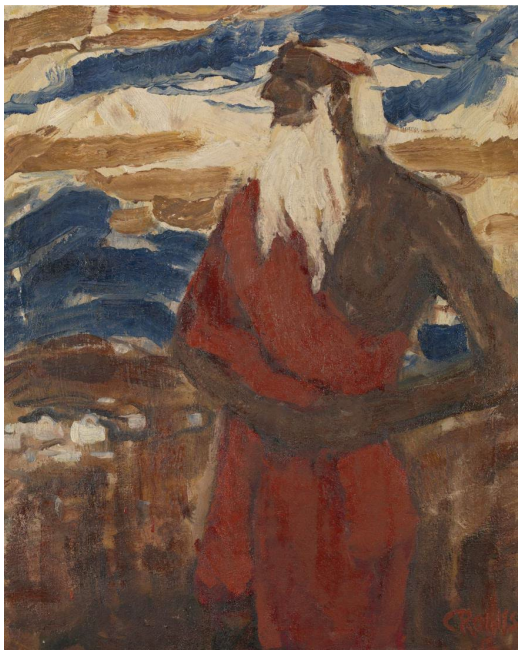

Christian Rohlfs, 'Mozes aanschouwt het Beloofde Land'. © Museum voor Schone Kunsten, Gent

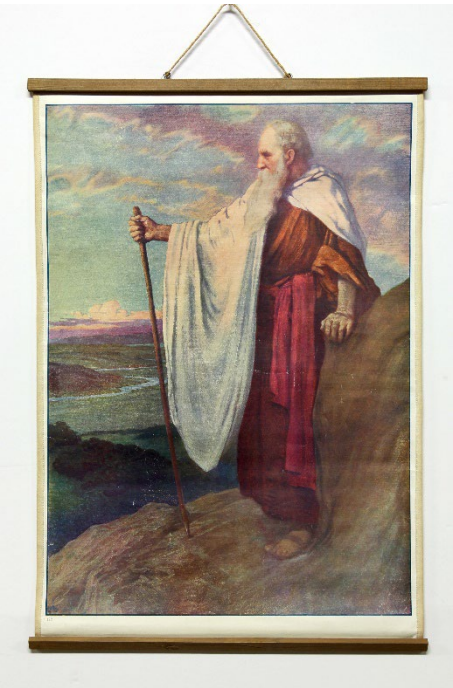

© CEAH, wandplaat reeks Thomas Nelson and Sons.

Parcum bracht voor deze expositie een verrassend geheel van met zorg uitgekozen stukken naar Heverlee. Enkele topstukken naast gewone en ongewone gebruiksvoorwerpen weerstonden de selectie.

Hedendaagse kunstenaars plaatsen een universeel fenomeen in een filosofisch of maatschappijkritisch perspectief : de Europese hypocrisie ten aanzien van de illegitieme "sans-papiers", de bevreemdende en haast absurde beslistheid van zij die onderweg zijn, het mentaal vastgeklonken zijn van de fysiek gevluchte aan de gruwelijke ervaringen in de plek van herkomst.

8. Een jong leven: samen te boek gesteld

"Faisal is elf jaar oud wanneer hij op school een aanslag overleeft. De taliban zit erachter. Zij willen niet dat kinderen naar school gaan. Hoe minder iemand weet, hoe beter voor wie absolute macht wil. Als Faisal de kans ziet, is hij weg uit Afghanistan. Samen met zijn neef Wahid, trekt hij door de Iraanse woestijn naar Europa". Zijn vlucht eindigt in België. Faisal heeft het niet gemakkelijk, maar uiteindelijk maakt hij vrienden en lukt het.

Faisal Malangyar studeert binnen enkele weken af aan het Heilig Hartinstituut Kessel-Lo. Zijn schoolloopbaan startte in de OKAN-klas. Binnenkort begint hij aan zijn loopbaan als hairstylist. Zijn vlucht en integratie zijn een inspirerend verhaal van veerkracht en moed.

Dit verhaal wordt nu verwerkt tot een boek. Het werd opgetekend met de hulp van leraar Brecht Nuyts. Het boekje telt een 50 tal bladzijden en bevat naast Faisals vluchtverhaal ook bijdragen van directie, medeleerlingen en leerkrachten.

Je kan dit project sponsoren met een vrije gift. Vanaf € 10 ontvang je een gedrukt exemplaar. Hoe kan je dit doen? Door het bedrag over te schrijven op BE81 9791 6855 8824 met vermelding van jouw naam. Opbrengsten bovenop de drukkost gaan naar Faisal. Hierover zal transparant gecommuniceerd worden. Je bestelde boek zal ter beschikking liggen aan het onthaal van het Heilig Hartinstituut in Heverlee of in Kessel-Lo.

9. Olga bakt biscuït: "souvenir du mois de juin 1917"

Souvenir du mois de juin 1917': dat is in potlood geschreven aan de achterzijde van een klasfoto. Hij kwam onlangs via via bij CEAH terechtkwam. Een telefoontje met afzender Annie Goetschalckx in Boechout gaf ons wat meer informatie. Op de foto staat haar mama met klasgenoten, meer dan honderd jaar geleden. Annie is intussen 92 en koesterde dit souvenir al die tijd.

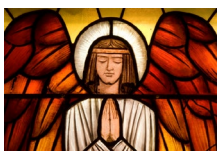

Annie legt uit dat haar moeder Olga Marenne heette en een Waalse was. Ze was geboren in Spa, was de dochter van een molenaar en ging tijdens de Eerste Wereldoorlog op internaat in het Heilig Hartinstituut in Heverlee. Ze studeerde voor onderwijzeres aan de Franstalige afdeling, sedert 1911 door de overheid erkend.

Olga vind je op de foto centraal boven het krijtbord. Daarop staat de naam van de school voluit staat te lezen. De vermelding 'section normale: 2ième' spreekt voor zich. Medewerker Pieter-Jan dook in de archieven en vond voor dat jaar de overgangs- en eindexamens terug, de overzichten van toegekende beurzen en de palmaressen. Olga genoot zoals vele medeleerlingen in die oorlogsjaren van een studiebeurs. Het jaartal 1917 aan de achterzijde van de foto klopt wel degelijk. In de palmaressen is ze terug te vinden bij de gediplomeerden van 1919. Ze legde dat jaar met succes theoretische, praktische en didactische proeven van het eindexamen af. Haar didactische proef bestaat uit een les 'zang', meer bepaald het aanleren van het liedje 'sol natal of zonsopgang'.

De keuze voor de praktische proeven was duidelijk ingegeven door het nieuwe programma lager onderwijs, dat net in voege was getreden. Het schreef de nieuwe vakken voor met een onderscheid voor meisjes- en jongensscholen. Meisjes in de lagere school kregen voortaan ook verplicht les in 'de huishoudkunde, de huishoudwerken en, in de landelijke gemeentes, enige begrippen van land- en tuinbouw'.

Het was in 1919 wel heel nadrukkelijk in de opleiding aanwezig. Zo kreeg Olga als toekomstige onderwijzeres volgende vragen voorgeschoteld voor haar eindexamen: hoe onderhoud je katoenen kledij, hoe maak je een biscuït gebak, hoe laat je witte kool overwinteren en hoe bescherm je de geoogste chicorei in afwachting van consumptie tegen de winterkou. Geen idee of Olga daar in haar latere leven iets aan gehad heeft. Ze leerde in Leuven haar toekomstige Vlaamse man kennen die bij de Boerenbond werkte en van het ene kwam het andere…

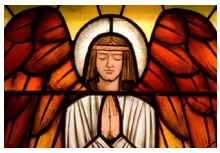

10. Chrysostomos 2022 : beestige editie

Het was een ongewoon moment in het jaar en het programma was gehalveerd. Verder waren alle ingrediënten van een HHH-chrysostomos weer aanwezig. Het thema was dit jaar 'muziek' en per klas verkleden, een dansje doen en een taart maken rond het thema was aan de orde. Klas 611 smeet zich volledig uitgerust in kilt en werd door de jury van leerkrachten tot winnaar uitgeroepen. Of de *Highland* lammetjes al die herrie ook leuk vonden?

11. Basisschool IMO Anderlecht duikt in de geschiedenis van haar buurt

Het honderdjarig bestaan van de wijk 'Het Rad' was de aanleiding voor een erfgoedproject in de nabijgelegen basisschool Instituut Maria Onbevlekt aan de Resedastraat in Anderlecht. Het kadert in 'Buurten met erfgoed', in het Brusselse begeleid door *Erfgoedcel* Brussel en *Erfgoedklassen en Burgerschap.* De leerlingen van het derde en vierde leerjaar en hun juffen Fran, Hilde en Christel werden op sleeptouw genomen door schrijver Arno Boey. Samen brachten ze de wijk in kaart en schreven ze brieven aan de buren. https://youtu.be/h6yOgP52ANY

12. 80 jaar MABO : geschiedenis 'unieke' Brusselse school te boek gesteld.

Vrijdag 20 mei vierde MABO Brussel zijn 80 jarig bestaan met het boek 'De pedagogie van het hart in Brussel"…. Leraar geschiedenis aan het MABO en auteur van meerdere publicaties Johan De Donder beschrijft daarin de geschiedenis van het Brusselse lyceum. Hij plaatst ze in de ruimere context van de Brusselse scholen van de groep 'annuntiaten' – inmiddels bekend als katholiek Onderwijs annuntiaten Brussel – afgekort als katOBA - en belicht hun basisinspiratie.

In zijn speech benadrukte de voorzitter van het schoolbestuur annuntiaten Roger Haest het unieke karakter van de school. Om te beginnen is er de ligging in de Dansaertwijk in hartje Brussel. Uitzonderlijk voor de scholengroep is het onderwijsaanbod. MABO is een ASO-school met louter doorstromingsrichtingen. De secundaire scholen van de groep in de regio's Halle, Heverlee en Diest hebben daarentegen een breed aanbod aan doorstromings-, dubbele finaliteit en arbeidsmarktrichtingen.

MABO is gehecht aan zijn geschiedenis en zet zijn eigenheid graag in de verf. Er is de gewoonte bij MABO om ongeveer elk decennium een jubileumviering te organiseren. Zo is er voor alle leerkrachten en voor vele leerlingen op een bepaald moment in hun schoolloopbaan de gelegenheid om hun school te vieren. Hiermee raken we aan een zenuw. Deze school heeft haar eigen DNA. In de politieke context wordt over de 19 Brusselse gemeentes vaak gesproken over baronieën. Dat streven naar autonomie zit zeker ook in het DNA van deze school. Maar er zijn ook andere redenen die dat 'verzetselement' verklaren. MABO is een oorlogskind. De start in het begin van de Tweede Wereldoorlog was een riskante onderneming. Ze werd niet zonder enige aarzeling genomen en slaagde dankzij het engagement van jonge en gemotiveerde zusters in uiterst ongewone en zelfs precaire omstandigheden.

De eigenzinnigheid van MABO weerspiegelt zich tot vandaag in het feit dat de school vasthoudt aan het behoud van het lyceum 'in weerwil' van de voorkeur voor een breed aanbod bij het bestuur. Klaas Maenhout meende in een recent artikel in de Standaard dat naamsverandering in (katholieke) scholen een recent fenomeen van 'rebranding' is. In feite gaat het proces al enkele decennia terug. De keuze om het 'Maria-Boodschaplyceum' kortweg en systematisch MABO te noemen gaat terug tot in de jaren 1980. Het typeert het autonoom zoeken van een ondernemend schoolteam.

Het voorliggend boek is een onderdeel van een project van het schoolbestuur in "Heverlee" voor de onderwijsactiviteiten in onze vier regio's. "Pedagogie van het hart in Brussel" is een boeiend boek voor de huidige (oud)leerkachten en (oud)leerlingen van onze Brusselse scholen, en een inspirerend referentiewerk voor wie in hun voetsporen zullen treden of met de rijke geschiedenis en haar erfgoed verder aan de slag willen.

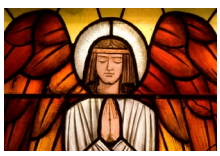

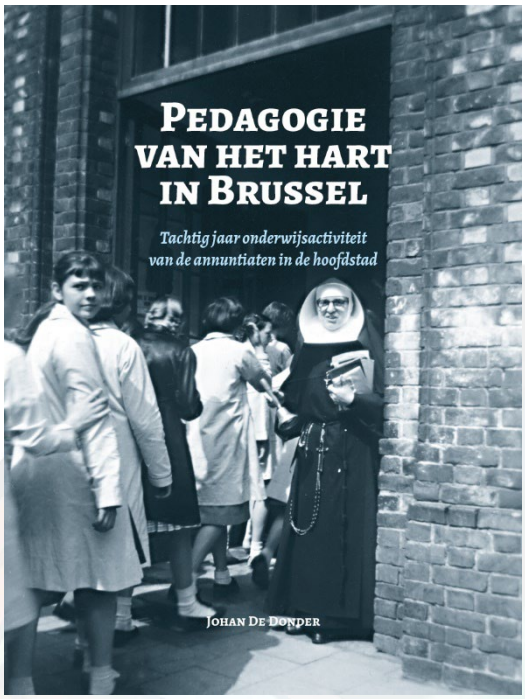

Johan De Donder, **Pedagogie van het hart in Brussel,** *Tachtig jaar onderwijsactiviteit van de annuntiaten in de hoofdstad.*

Uitgever: KatOBA (Katholiek Onderwijs Brussel Annuntiaten)
192 blz.
70 illustraties
Prijs: 15 euro
ISBN 978 94 6459 395 2
D/2022/15473/01

13. Transhistorisch: Wael Shawky in M

Museum M verschuift al enkele jaren van een kunst- naar een 'transhistorisch' museum, zoals het het zelf omschrijft. Het brengt kunst van vroeger en nu samen met de bedoeling hieruit nieuwe inzichten te puren. Gedaan met de strakke indeling van museumzalen in epoques en stijlperiodes.

De nieuwe lopende tentoonstelling draagt dat transhistorische in zich. Welke rol speelt onze kijk op het verleden in de ontwikkeling van een cultuur en een identiteit? Rond deze cruciale vragen handelt de tentoonstelling van de Egyptische kunstenaar Waël Shawky die in museum M loopt. Hij confronteert ons met de grenzen van onze eigen visie op de geschiedenis en op de wereld. Die is onvermijdelijk gekleurd door ons persoonlijk verleden en achtergrond.

Als kind woonde Shawky lange tijd in Saoedi-Arabië, waar hij getuige was van de overgang van een nomadische stammensamenleving naar een gemoderniseerde, meer westerse maatschappij. Die kentering liet een diepe indruk na, en bracht hem als kunstenaar tot een fascinatie voor culturen en samenlevingen in al hun facetten.

Met de titel van de tentoonstelling in M *Dry Culture Wet Culture*, tracht Shawky de kenmerken en tegenstellingen van die maatschappelijke evoluties in twee begrippen te vatten. Hij ziet in de ontwikkeling van samenlevingen, zeker in de Arabische wereld, een constante verschuiving van een zogenaamde *Dry Culture* – een traditionele bestaansvorm van rondzwervende bedoeïenen in de droge woestijn – naar een *Wet Culture* – een sedentaire samenleving op basis van irrigatie en landbouw. Shawky's focus ligt daarom vaak op de linken die al dan niet bestaan tussen oud en nieuw – tussen *Dry* en *Wet Culture*.

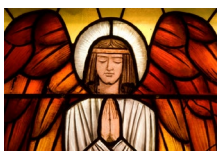

"Er werd al eerder werk van Wael Shawky getoond in België, maar dit is de eerste tentoonstelling van deze omvang met bovendien ook een aantal nieuwe producties. In zijn tekeningen en houtreliëfs combineert Wael Shawky composities uit de westerse kunstgeschiedenis vanuit zijn hedendaagse blik. Zijn werk sluit aan bij het transhistorisch en internationaal kader waarin M Leuven zich profileert. Deze unieke tentoonstelling spreekt een breed publiek aan", vertelde Denise Vandevoort, schepen van cultuur en voorzitter van de raad van bestuur van M, tijdens de persvoorstelling.

Wael Shawky (1971) omschrijft zijn kunstpraktijk als die van een alchemist. Zij oeuvre is een geheel van betekenislagen. In M concentreert hij zich op migratie van mensen en ideeën, transformatie van samenlevingen en manipulatie van mensen, visie. Zijn werken verwijzen naar vroeger en nu, hier en elders, feit en fictie.

De veelheid aan verhalen die daaruit voortkomt, bundelt Shawky in overkoepelende kunstprojecten. Hij combineert uiteenlopende media, van schilder- en tekenkunst tot sculptuur, film en zelfs muziek, om zijn verhaal te vertellen.

De personages in zijn film *The secrets of Karbala* zijn marionetten gemaakt in prachtig Venetiaans Muranoglas. De marionetten zijn in M ook in het echt te zien. De locatie Venetië verwijst naar de vierde kruistocht, de gezichten van de poppen naar Afrikaanse maskers. Universeel is de fragiliteit van de mens, die zich weerspiegelt in het materiaal en in zijn afhankelijkheid van wat er boven hem gebeurt, als *puppets on a string*.

COLOFON
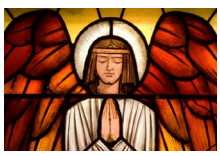
Aan dit nummer werkten mee : Ria Christens, Roger Haest, Trui Kerkhove, Pieter-Jan Thienpont.
Fotografie : Ann Minnen (Erfgoeddag); Danny Brison
© vzw Cultureel Erfgoed Annuntiaten Heverlee